

RAADSVOORSTEL

zaaknummer: 1749443
afdelingsnaam: Leefomgeving
steller: Vybeke Pieters
telefoonnummer: +31356292771

onderwerp: Zienswijze GNR Jaarstukken 2024, 1e begrotingswijziging 2025,
conceptbegroting 2026

Voorstel

1. Bijgaande zienswijze vast te stellen en kenbaar te maken bij Stichting Goois Natuurreservaat.

Planning

Titel	Toelichting	BEELDVORMING	ORDEELSVORMING	BESLUITVORMING
Zienswijze Jaarstukken GNR	Zienswijze op Jaarstukken GNR vaststellen	Raadscommissie Duurzaamheid en Bereikbaarheid 2 juli 2025	Raadscommissie Duurzaamheid en Bereikbaarheid 2 juli 2025	Raad 9 juli 2025

Samenvatting

De gemeenteraad van Hilversum heeft jaarlijks de mogelijkheid om een zienswijze op te stellen over de jaarstukken en begroting van de stichting Goois Natuurreservaat (GNR). Zowel de jaarrekening 2024 als de begrotingswijziging 2025 leiden niet tot een hogere bijdrage van de gemeente Hilversum aan het GNR. Voor de begroting 2026 geldt dat er een indexatie plaatsvindt in lijn met de landelijk gehanteerde indexcijfers. In bijgaande zienswijze is de toon positief.

Inleiding

De gemeenteraad van Hilversum heeft de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen op de jaarstukken, de eerste begrotingswijziging en begroting van het GNR. Dit staat in de statuten GNR, artikel 14.3 en 14.4. In de praktijk hebben de participanten vier maanden de tijd om een zienswijze in te dienen. Het bestuur van het GNR bespreekt de ingekomen reacties van de participanten tijdens de bestuursvergadering op 9 oktober 2025.

Samenwerking

De samenwerking met het GNR is al jaren prettig en constructief. De afstemming over ontwikkelingen en natuurprojecten rondom Hilversum verloopt soepel. Er is onder andere een start gemaakt met de natuurverbinding tussen Hoorneboeg en Hilversums Wasmeer en het omvangrijke Plan Huydecopersweg is afgerond, een prachtig resultaat. Verder is het Voetstappenpad rond Hilversum hersteld en zijn er drie routes toegevoegd voor een korter alternatief. Hilversum heeft op haar beurt GNR betrokken bij bijvoorbeeld de ontwikkeling van het MOB-terrein waar kansen liggen voor het verbinden en versterken van natuur, landschap en recreatie.

Terugblik

Een belangrijke ontwikkeling die vorig jaar heeft plaatsgevonden is de aansluiting bij LandschappenNL en het gewijzigde beheer van de middelen. De rol van Stichting Steun Goois Natuurreservaat (verder Stichting Steun genoemd) is hierdoor veranderd, omdat de belangrijkste inkomstenbron, de bijdrage van de Nationale Postcode Loterij (NPL) via deze stichting loopt. Dit heeft geen invloed op het bestaande participantenmodel. We blijven graag op de hoogte van de ontwikkeling rond samenwerking met Stichting Steun.

Een ander punt waar we graag over geïnformeerd worden is de uitkomst van het draagkrachtonderzoek ten aanzien van recreatie versus natuur. Dit onderzoek heeft wat vertraging opgelopen, maar zal in 2025 uitgevoerd worden.

Probleemstelling/doel

Doel van de zienswijze van de gemeenteraad is om als participant van het GNR de stukken van commentaar en zo nodig van bezwaar te kunnen voorzien. Dit is het sturingsmiddel voor de participanten. De andere participanten zijn de gemeenten Blaricum, Gooise Meren, Huizen, en Laren.

Argumenten

1.1 Positief oordeel over de jaarstukken

In 2024 hebben enkele belangrijke ontwikkelingen vorm gekregen. Zo heeft het GNR zich aangesloten bij het landelijk netwerk LandschappenNL, waardoor zij voldoet aan de voorwaarden voor bijdragen van de NPL. Ook heeft het GNR opnieuw de certificering voor natuurbeheer gekregen waardoor zij de komende jaren aanspraak kan maken op subsidie vanuit Subsiestelsel Natuur en Landschap (SNL).

In het kleurrijke jaarverslag 2024 zijn alle projecten mooi in beeld gebracht en is toegelicht wat er bereikt is en in de jaarrekening wordt verantwoording gegeven van de financiële middelen. Hoogtepunt hierin is de afronding van het plan Huydecopersweg, waarbij 35 hectare natuur is gerealiseerd met plaats voor waterberging, natuur en recreatie. De jaarrekening is anders opgesteld dan voorheen, omdat het GNR vanaf het jaar 2026 de bijdrage de NPL via LandschappenNL gaat lopen. Per ultimo 2024 kent de reserve van het GNR een stand van €2.030.806 positief. Dat is inclusief de opbrengst van voormalige dienstwoningen. Nadelig zijn onder meer extra kosten op eigen personeel en inhuur derden. Beheerlasten bos- en heidebeheer, akker-/graslandbeheer en begrazing zijn gezamenlijk €287.000 minder dan geraamd. Achterstanden in bosbeheer zijn enkele jaren geleden weggewerkt waardoor boomonderhoud algemeen genomen minder vaak uitgevoerd hoeft te worden. Ook weersinvloeden, zoals een nat jaar, zijn van invloed op de uitgaven. Daarnaast is de vervanging van drie begrazingsrasters doorgeschoven naar 2025. Verder zien we voordeel uit de opbrengsten vanuit huren en pachten die marktconform geïndexeerd zijn en vanuit fondsenwerving een voordeel van €70.000 vanuit enkele legaten. De jaarrekening van het GNR vertoont, na mutaties van de reserves, een positief saldo van €33.487. Deze worden ten gunste gebracht van de algemene egaliseringsreserve. In 2023 was het resultaat -€5.800. Wij zijn positief over de jaarstukken.

1.2 Positief oordeel over de Begroting 2026

Natuurbeheer en recreatie

We onderschrijven de speerpunten die het GNR hanteert voor 2026. Het beheerplan 2020-2032 is leidend voor de jaarlijkse activiteitenplanning. De instandhouding van de natuurkwaliteit, waarbij actief gewerkt wordt aan versterking van natuurlijkheid en biodiversiteit onderschrijven wij. Daarbij moet wel rekening gehouden worden met de invloeden van buitenaf zoals stikstofdepositie, klimaatverandering, droogte en beschikbaarheid van schoon water. Verder worden verbindingen tussen natuurgebieden versterkt door grondverwerving volgens een grondverwervingsstrategie. Naast verbinding van natuur draagt ook doelgericht beheer bij aan versterking van de natuur en biodiversiteit. We zijn positief over deze plannen en kijken uit naar de notitie die over biodiversiteit en natuurkwaliteit wordt opgesteld. Wij zijn ook positief over het feit dat komende jaren meer aandacht wordt besteed aan de planmatige monitoring van flora en fauna en bijbehorende natuurontwikkeling. Monitoring is essentieel om te

kunnen bepalen hoe het gesteld is met de natuurontwikkeling en of de getroffen beheermaatregelen doeltreffend zijn. Monitoring door vrijwilligers, planmatige en jaarlijkse monitoring ten behoeve van het Subsidiestelsel Natuur en Landschap (SNL) zal inzicht geven over de staat van de natuur. In 2025 wordt een 6-jaarlijkse cyclus afgerond, zodat in 2026 de resultaten met de vorige kwaliteitstoets kunnen worden vergeleken.

Recreatiebeheer is vooral gericht op instandhouding van recreatieve voorzieningen zoals zitbanken, klaphekken, wandelroutemarkeringen en picknicksets etc. Het draagkrachtonderzoek van het natuurreservaat in verband met recreatie wordt in 2025-2026 uitgevoerd. De natuur van het Goois Natuurreservaat staat al jaren onder druk door toenemende belasting door drukte, door stikstofbelasting, verdroging, versnippering en klimaatverandering. We zijn benieuwd naar de resultaten van het draagkrachtonderzoek en worden hier graag over geïnformeerd.

Veiligheid en gastheerschap

Veiligheid wordt een steeds belangrijker thema in periodes van hitte en verdroging van natuurgebieden. Er is regelmatig overleg met veiligheidsorganisaties met aandacht voor natuurbranden en toegankelijkheid van het natuurgebied in geval van incidenten. Naast verdroging is ook belangrijk dat er veilige routes zijn voor de verschillende verkeersstromen. Dit verhoogt de veiligheid van mens en dier. Afgelopen jaren is het aantal boswachters uitgebreid om de functie van gastheer te kunnen vervullen, maar ook voor voldoende toezicht en handhaving.

Projecten

De goedgekeurde projecten binnen het projectenprogramma worden uitgevoerd. Voor Programma Natuur fase 1 (maatregelen in verband met de hoge stikstofbelasting) is een subsidie toegekend en daarvoor gaat de uitvoering starten. In 2025 wordt de subsidieaanvraag voor fase 2 2026 aangevraagd. Bij de uitvoeringsfase kunnen er afwijkingen ontstaan, daarom wordt het projectenprogramma gedurende het begrotingsjaar regelmatig geactualiseerd.

Draagvlak en belangenbehartiging

Al jaren streeft GNR naar draagvlak voor het natuurreservaat door educatie, fondsenwerving en door het vergroten van naamsbekendheid. Eind 2025 wordt de profilerings- en fondsenwervingsstrategie geëvalueerd. Deze is succesvol gebleken gezien de groei van 812 in 2024 naar 6.011 donateurs, 572 losse giften en 3 grote nalatenschappen van in totaal bijna €200.000. De uitvoering van de educatievisie uit 2022 waarbij alle doelgroepen van jong tot oud een band opbouwen met het natuurreservaat wordt afgerond in 2025. Goede faciliteiten en accommodaties zijn belangrijk voor zowel educatie, vrijwilligers als voor fondsenwerving. Enkele worden vervangen.

Een groep van 383 vrijwilligers is actief bij het GNR, omgerekend verzetten zij werk voor 14 FTE. Wij onderschrijven het doel dat GNR inzet op het behoud van deze vrijwilligers door hen voldoende begeleiding en faciliteiten te bieden.

Het GNR wordt regelmatig betrokken bij maatschappelijke en ruimtelijke ontwikkelingen. Wij zijn positief over de constructieve wijze waarop GNR hierin haar rol als stem voor de natuur vervult.

Stichting Steun en LandschappenNL

De directeur-rentmeester is adviserend lid bij Stichting Steun en is verantwoordelijk voor het inbrengen van het beleid van het GNR en daarnaast verantwoordelijk voor het programmeren en aanvragen van doelgiften voor het uitvoeren van projecten. Controller van het GNR is tevens controller van de Stichting Steun. Tot 2024 was de belangrijkste inkomstenbron de bijdrage van de NPL, die uitgekeerd werd op basis van een tripartite overeenkomst tussen GNR, NPL en Stichting Steun. Deze is per 31 december 2024 geëindigd. Voorwaarde om in aanmerking te komen voor een bijdrage van de NPL is aansluiting bij een landelijke partner. De nieuwe overeenkomst is nu gesloten tussen GNR, NPL en LandschappenNL. De bijdrage wordt overgemaakt op rekening van het GNR en is binnen de begroting van GNR ondergebracht in het bestemmingsfonds investeringen en projecten. Het GNR kan nu zelf beslissen over de inzet van middelen. Wij staan positief tegenover deze ontwikkeling als de financiële middelen van de participanten

en particuliere bijdragen goed gescheiden zijn. Wij hebben vertrouwen in de wijze waarop deze geldstromen in de jaarrekening ingericht en controleerbaar zijn.

Wij zijn positief over de heldere Begroting van het GNR voor 2026.

1.3 Positief oordeel over de eerste begrotingswijziging 2025

De NPL heeft de jaarlijkse bijdrage voor 2025 eenmalig verhoogd naar €1 miljoen. Onder aftrek van de lidmaatschapsbijdrage aan LandschappenNL wordt dit toegevoegd aan het bestemmingsfonds Extra investeringen/projecten. Het projectenprogramma wordt periodiek geactualiseerd. De mutaties betreffen vooral een financiële actualisatie van diverse lopende projecten naar aanleiding van wijzigingen in de planning. Twee projecten worden opgenomen, de uitvoering van fase 1 van parkeer- en dagrecreatieterreinen en fase 2 van de voorbereiding voor toekomstbestendige huisvesting, beide gedekt vanuit bestemmingsreserves/-fondsen. Budgettair zijn er geen consequenties. Daarnaast is subsidie ontvangen voor BOA's voor 2024 en 2025 vanuit ministerie van Justitie en Veiligheid. Voor fondsenwerving wordt het budget voor online marketing eenmalig verhoogd en gedekt vanuit reserve Beleid en communicatie/draagvlak.

Naast deze incidentele mutaties zien we bij de structurele mutaties dat de kosten voor salarissen en de geactualiseerde CAO van provincies fors toenemen van ruim €113.200 naar €146.200. Nieuwe onderhandelingen voor een CAO vanaf 1 juli 2025 zijn hier nog niet in meegenomen. Verder zijn de tarieven geïndexeerd. De budgettaire last neemt in de eerste begrotingswijziging toe met ruim €49.000, een geringe toename op een begroting van ruim €3 miljoen. De dekking van de structurele last wordt geregeld in de begroting 2026, waarbij we de autonome ontwikkeling doorgerekend zien in de participantenbijdragen.

Wij zijn positief over deze eerste begrotingswijziging.

Kanttekeningen

1.1 Verdroging en brandgevaarlijkheid

Door toenemende droogte van de heide neemt het brandgevaar toe, vooral in de periode maart tot en met oktober. Een rookverbod kan het risico op een natuurbrand verlagen. In omliggende natuurgebieden zoals de Utrechtse Heuvelrug geldt al een rookverbod van 1 maart tot 1 oktober. Om een rookverbod goed te kunnen handhaven vraagt dit om een gezamenlijke aanpak met alle participanten in samenwerking met GNR en de veiligheidsregio.

1.2 Rol Stichting Steun en beschikbaarheid van middelen

Het GNR heeft besloten om voortaan de particuliere gelden onder te brengen in aparte bestemmingsfondsen in plaats van in een steunstichting. De aanleiding voor dit besluit is dat vanaf 2025 de belangrijkste particuliere geldstroom niet meer via Stichting Steun loopt. Deze geldstroom, die altijd door het GNR zelf is geworven, blijft gaan naar extra investeringen en projecten waarvoor het bedoeld is. Daarmee gaat de huidige werkwijze van de Stichting Steun veranderen. GNR is in gesprek over een mogelijk toekomstige rol van Stichting Steun. Stichting Steun heeft nog middelen voor projecten op de balans. Omdat het doel van deze middelen juist financiering van projecten behelst, is de verwachting dat Stichting Steun deze middelen beschikbaar stelt. Gezien echter het feit dat het bestuur van Stichting Steun een andere rolopvatting heeft over haar stichting, bestaat er in theorie een risico dat het bestuur deze middelen niet zonder meer ter beschikking zal stellen. Dit zou gevolgen kunnen hebben voor de uitvoering van projecten.

1.3 Toekomstige financiering

De overheid mag aan organisaties staatssteun verlenen, bijvoorbeeld door het bieden van subsidies of goedkopere grondprijzen. Deze steun mag geen invloed hebben op de markt. Omdat de wetgeving op staatssteun op Europees niveau is aangescherpt, wordt nu onderzocht of GNR diensten verleent die onder deze wetgeving vallen. Met een aanwijzingsbesluit Dienst Algemeen Economisch Belang (DAEB) kan rechtmatig staatssteun voor specifieke diensten ingeregeld worden.

De overige participanten hebben reeds in 2017 dit aanwijzingsbesluit DAEB genomen en eind 2024 loopt dit besluit af. Hilversum heeft dat besluit destijds niet laten nemen en wij onderzoeken nu of het wenselijk is om dat wel te doen. Wij laten ons hierin door een extern adviesbureau adviseren. Een aanwijzingsbesluit zal vóór 31 december 2025 aan B&W ter besluitvorming worden voorgelegd.

Financiën, middelen & capaciteit

Het GNR hanteert conform het geactualiseerde beleidsplan 2024-2027 het uitgangspunt dat de begroting gebaseerd is op bestaand beleid. Eventuele consequenties van nieuw beleid worden binnen de begroting opgelost, hetzij door het aantrekken van additionele middelen, hetzij door het herschikken van bestaande budgetten. Dit komt naar voren in de conceptbegroting 2026, waarin de totale participantenbijdrage (de som van alle bijdragen van de participanten) conform de Septembercirculaire 2024 slechts is gecorrigeerd (totaal gemiddeld 3,1%) voor loon- en prijscompensatie (= loonstijging van 3,4% en prijsstijging van 2,2% voor overheidsconsumptie netto materieel). Deze verhoging is daarmee conform de landelijke gehanteerde indexatiecijfers. Voor Hilversum is er sprake van een toename van de bijdrage van 2,65% ten opzichte van 2025. In 2026 wordt de totale participantenbijdrage van de gemeente Hilversum €1.616.580. Deze bijdrage wordt gedekt uit het exploitatiebudget, de BTW-compensatie (voor 2026 is dat €298.870) en de bestemmingsreserve GNR. Conform het ingroeimodel wordt uit deze reserve voor 2026 een bedrag onttrokken van €562.000.

Uitvoering

Het bestuur van het GNR neemt op 9 oktober 2025 een besluit over de Jaarstukken 2024 en Eerste begrotingswijziging 2025 GNR. De Begroting 2026 GNR dient uiterlijk op 1 november 2025 door het bestuur van het GNR te zijn vastgesteld. Het GNR betreft de ingekomen zienswijzen bij haar besluit.

Burgemeester en wethouders van Hilversum, de gemeentesecretaris,	27 mei 2025 de burgemeester,
---	---------------------------------

mr. C.P. Torres Barrera

dr. ir. G.M. van den Top

Bijlage(n)

1. Jaarverslag GNR 2024
2. Jaarrekening GNR 2024
3. Eerste Begrotingswijziging GNR 2025
4. Begroting GNR 2026
5. Bestuurlijke Informatiebrief 2025 – Zienswijze